

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Tomáše Zubka a soudců JUDr. Ivy Hrdinové a JUDr. Martina Láníčka ve věci

žalobce: **Roman P.**, narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Kaustou
bytem Čs. legií 1719/5, 702 00 Ostrava - Moravská Ostrava

proti
žalované: **OKD, a.s.**, IČ 05979277
sídlem Stonava 1077, 735 34 Stonava
zastoupená advokátkou JUDr. Renatou Kadlubcovou
sídlem Hradištská 119, Místrovice, 735 62 Český Těšín

o neplatnost výpovědi z pracovního poměru

o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Karviné ze dne 17. 5. 2021, č. j. 25 C 169/2018-144

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se potvrzuje.**
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení 6 897 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku, k rukám JUDr. Renaty Kadlubcové, advokátky, se sídlem Hradištská 119, Český Těšín.

Odůvodnění:

1. Dopisem ze dne 17. 4. 2018 žalovaná oznámila žalobci, že s ním rozvazuje pracovní poměr výpovědí podle § 52 písm. e) zákoníku práce, neboť lékařským posudkem oddělení pracovnělékařských služeb Karvinské hornické nemocnice, a.s. ze dne 16. 4. 2018 byl uznán dlouhodobě zdravotně nezpůsobilým k výkonu dosavadní práce důlního elektromontéra z důvodu obecného onemocnění.

Shodu s prvopisem potvrzuje Dagmar Karkošková.

2. Žalobce se žalobou domáhal určení neplatnosti předmětné výpovědi z pracovního poměru. Žalobu odůvodnil tím, že v roce 2017 u něj byla diagnostikována nemoc – syndrom karpálního tunelu, která je zařazena do seznamu nemocí z povolání v kapitole II, položce 7 a 10. Jinak řečeno, žalobce namítal, že skutečným důvodem jeho nezpůsobilosti k výkonu dosavadní práce byla nemoc z povolání, nikoli obecné onemocnění. Neplatnost výpovědi tedy žalobce spatřoval v nenaplnění uplatněného výpovědního důvodu.
3. Okresní soud napadeným rozsudkem žalobu zamítl a žalobce zavázal zaplatit na náhradě nákladů řízení žalované 14 036 Kč a České republice na účet Okresního soudu v Karviné 19 970,10 Kč. Okresní soud konstatoval, že znaleckým dokazováním bylo prokázáno, že žalobce nepracoval za podmínek, za nichž vzniká nemoc z povolání, a to v riziku vibrací ani dlouhodobého nadměrného jednostranného přetěžování horních končetin. Žalobce tedy pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu dosavadní práce z důvodu obecného onemocnění, proto byl dán uplatněný výpovědní důvod.
4. Proti rozsudku okresního soudu podal odvolání žalobce, který namítal, že okresní soud neúplně zjistil skutkový stav, protože neprovedl navržené důkazy potřebné k prokázání rozhodných skutečností, že dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním a že věc nesprávně posoudil i po právní stránce. Žalobce je nadále přesvědčen o tom, že skutečným důvodem jeho nezpůsobilosti k výkonu dosavadní práce byla nemoc z povolání. Vytykal okresnímu soudu, že neprovedl jím navržený důkaz znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, specializace neurologie za účelem zjištění, zda jej lze považovat za tzv. vnímavého jedince ve smyslu definice vymezené v doplňku znaleckého posudku Státního zdravotního ústavu. Měření lokální svalové zátěže ze dne 31. 8. 2018, z něhož vycházel i znalecký ústav, nelze považovat za objektivní, neboť žalobce neměl možnost se jej účastnit. Má za to, že práce, které byly při tomto měření alternujícími osobami prováděny, neodpovídaly jeho skutečné pracovní zátěži, nýbrž se jednalo „o méně zátěžové práce“. Z těchto důvodů by mělo být provedeno měření lokální svalové zátěže znovu. Okresní soud neprovedl ani jím navržené revizní znalecké dokazování. Žalobce navrhoval, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil a žalobě vyhověl.
5. Žalovaná navrhl potvrzení rozsudku okresního soudu jako věcně správného, přičemž zdůraznila, že skutečnost, zda je žalobce „vnímavým jedincem“ či nikoli, není pro posouzení věci významná. Žalobce se sice nemohl účastnit měření dne 31. 8. 2018, ovšem byl účasten hygienického šetření dne 16. 5. 2018, jehož výsledkem byl podrobný popis jeho pracovní činnosti, s nímž vyslovil souhlas. Předmětné měření přitom bylo provedeno v souladu s tímto popisem. Okresní soud proto správně vyhodnotil jako nadbytečný revizní znalecký posudek.
6. Krajský soud jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 o. s. ř.) po zjištění, že odvolání žalobce proti rozsudku soudu prvního stupně bylo podáno ve lhůtě uvedené v § 204 odst. 1 o. s. ř., přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně, jakož i řízení jemu předcházející se zřetelem k ustanovení § 206 odst. 2 a § 212 o. s. ř., a dospěl k závěru, že odvolání žalobce není důvodné.
7. Projednávanou věc je třeba i v současné době posuzovat – s ohledem na to, že žalovaná dala žalobci výpověď z pracovního poměru dopisem ze dne 17. 4. 2018, který byl žalobci doručen dne 2. 5. 2018 – podle ustanovení zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění účinném do 31. 5. 2018 (dále jen „zákoník práce“).
8. Podle § 52 písm. d) zákoníku práce zaměstnavatel může dát zaměstnanci výpověď z pracovního poměru, nesmí-li zaměstnanec podle lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb nebo rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, dále konat dosavadní práci pro pracovní úraz, onemocnění nemocí z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí, anebo dosáhl-li na pracovišti určeném rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví nejvyšší přípustné expozice.
9. Podle ustanovení § 52 písm. e) zákoníku práce může zaměstnavatel dát zaměstnanci výpověď z pracovního poměru, pozbyl-li zaměstnanec vzhledem ke svému zdravotnímu stavu podle lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb nebo rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, dlouhodobě zdravotní způsobilost z jiných zdravotních důvodů (pro tzv. obecné onemocnění).

10. Není-li zaměstnanec schopen pro svůj (nepříznivý) zdravotní stav dále konat dosavadní práci, může mu zaměstnavatel dát - jak vyplývá z výše citovaných ustanovení - výpověď z pracovního poměru buď podle ustanovení § 52 písm. d) zákoníku práce, nesmí-li zaměstnanec dále konat dosavadní práci pro pracovní úraz, onemocnění nemocí z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí, nebo podle ustanovení § 52 písm. e) zákoníku práce, nesmí-li zaměstnanec dále konat dosavadní práci, protože pozbyl dlouhodobě způsobilosti konat dále dosavadní práci z jiných zdravotních důvodů (pro tzv. obecné onemocnění). Pro úplnost je třeba dodat, že výpovědním důvodem podle § 52 písm. d) zákoníku práce je rovněž skutečnost, že zaměstnanec dosáhl na určeném pracovišti nejvyšší přípustné expozice, která sleduje prevenci onemocnění profesionálního původu. I když v obou případech je důvodem pro rozvázání pracovního poměru výpovědí zaměstnancův (nepříznivý) zdravotní stav, v důsledku kterého zaměstnanec nesmí (není schopen) dále konat dosavadní práci, je třeba důsledně oba výpovědní důvody odlišovat (a nezaměňovat je), neboť spočívají v rozdílných skutkových okolnostech a spojují se s nimi (zčásti) odlišné právní následky.
11. Podle ustálené judikatury (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2021, sp. zn. 21 Cdo 1096/2021) změna zákona o specifických zdravotních službách, provedená zákonem č. 202/2017 Sb., na dosavadní soudní praxi ve vztahu k posuzování lékařských posudků, vydaných podle tohoto zákona, ve vztahu k posuzování pracovněprávních jednání, nic nezměnila. Pakliže tedy ani po 31. 10. 2017 (potom, co nabyl účinnosti zákon č. 202/2017 Sb.) nadále nepřichází v úvahu soudní přezkum rozhodnutí příslušného správního orgánu, kterým byl přezkoumán lékařský posudek, není možno takový posudek, resp. rozhodnutí příslušného správního orgánu o jeho přezkumu, považovat za rozhodnutí, z něhož by mohl soud v občanském soudním řízení ve smyslu ustanovení § 135 odst. 2 o. s. ř. bez dalšího vycházet, neboť „...není aktem vrchnostenského orgánu nadaného právem rozhodovat o právech a povinnostech...“ (srov. náleží Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 11/08). Znamená to, že i pro právní stav po dni 31. 10. 2017 zůstávají v platnosti níže uvedené závěry Nejvyššího soudu, učiněné v rozsudku sp. zn. 21 Cdo 1804/2015.
12. *Ode dne 1. 4. 2012, kdy nabyl účinnosti zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, lékařský posudek vydaný poskytovatelem pracovnělékařských služeb a rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, nestanoví (a neprokazují) autoritativně (závažným a zásadně konečným způsobem), že by posuzovaný zaměstnanec vzhledem ke svému zdravotnímu stavu pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost, neboť poskytují zaměstnanci, zaměstnavateli i soudům (správním úřadům a jiným orgánům) pouze nezávažné "dobrozdání" o zdravotním stavu zaměstnance z hlediska jeho zdravotní způsobilosti k práci, z něhož soud při svém rozhodování nemůže vycházet ve smyslu § 135 odst. 2 o. s. ř. Při zkoumání, zda byl naplněn výpovědní důvod podle § 52 písm. e) zák. práce, může soud v řízení o určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru výpovědí vycházet (jen) z lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb (z rozhodnutí příslušného správního orgánu, které lékařský posudek přezkoumává) pouze tehdy, má-li všechny stanovené náležitosti a jestliže za řízení nevznikly žádné pochybnosti o jejich správnosti; v případě, že lékařský posudek (rozhodnutí příslušného orgánu, který lékařský posudek přezkoumává) nebude obsahovat všechny náležitosti nebo bude neurčitý či nesrozumitelný anebo že z postojů zaměstnance nebo zaměstnavatele nebo z jiných důvodů se objeví potřeba (znovu a náležitě) objasnit zaměstnancův zdravotní stav a příčiny jeho poškození, je třeba v příslušném soudním řízení otázku, zda zaměstnanec pozbyl vzhledem ke svému zdravotnímu stavu dlouhodobě zdravotní způsobilost, vyřešit (postavit najisto) dokačováním, provedeným zejména prostřednictvím znaleckých posudků.*
13. *Výpověď zaměstnavatele z pracovního poměru daná zaměstnanci podle § 52 písm. e) zák. práce není neplatným pracovněprávním úkonem jen proto, že zaměstnavatel přistoupil k výpovědi pro dlouhodobou zdravotní nezpůsobilost zaměstnance, aniž by měl rozvázání pracovního poměru podložené (řádným a účinným) lékařským posudkem, popřípadě rozhodnutím správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává; uplatní-li zaměstnanec žalobou u soudu neplatnost takového rozvázání pracovního poměru (§ 72 zák. práce), soud může shledat výpověď neplatnou, jen jestliže zaměstnavatel dokačováním (zejména znaleckými posudky) neprokáže, že zaměstnanec vzhledem ke svému zdravotnímu stavu pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost.*
14. Z výše uvedeného vyplývá, že pro posouzení otázky, zda byl naplněn uplatněný výpovědní důvod podle § 52 písm. e) zákoníku práce, bylo v projednávané věci významné zjištění, zda se žalobce vskutku stal dlouhodobě zdravotně nezpůsobilý k výkonu dosavadní práce důlního elektromontéra pro obecné onemocnění. Mezi účastníky je nesporné, že žalobce pozbyl dlouhodobě způsobilost konat dále dosavadní práci z důvodu pravostranného syndromu karpálního tunelu. Těžiště sporu

mezi účastníky spočívá v posouzení otázky, zda se jednalo v případě uvedeného onemocnění vsutku („toliko“) o obecné onemocnění, nebo naopak o nemoc z povolání či ohrožení nemocí z povolání.

15. Nemocemi z povolání jsou nemoci, které jsou uvedeny v nařízení vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání (srov. § 271k odst. 4 zákoníku práce). Jedná se o taxativní výčet onemocnění, u nichž se uznává jejich profesionální původ, jestliže zaměstnanec konal práci v podmínkách, z nichž příslušná nemoc z povolání vzniká. Nemoci z povolání jsou v tomto seznamu charakterizovány velmi obecnými znaky, proto otázka existence či neexistence nemoci z povolání u konkrétního zaměstnance je především věcí odborného posouzení příslušného zdravotnického zařízení, které má kompetenci uznávat nemoci z povolání. Ve sporných případech je záležitostí znaleckého posouzení znalcem z oboru zdravotnictví, odvětví pracovní úrazy a nemoci z povolání, nebo v případě sporů, zda zaměstnanec u konkrétního zaměstnavatele pracoval za podmínek, z nichž příslušná nemoc z povolání vzniká, záležitostí znaleckého posouzení znalcem z oboru zdravotnictví, odvětví hygiena práce. Ohrožením nemocí z povolání se rozumí takové změny zdravotního stavu, jež vznikly při výkonu práce nepříznivým působením podmínek, za nichž vznikají nemoci z povolání, avšak nedosahují takového stupně poškození zdravotního stavu, který lze posoudit jako nemoc z povolání, a další výkon práce za stejných podmínek by vedl ke vzniku nemoci z povolání (srov. § 347 odst. 1 zákoníku práce).
16. Soud prvního stupně správně dovodil, že k posouzení shora uvedené sporné otázky existence či neexistence nemoci z povolání nebo ohrožení nemocí z povolání je třeba odborných znalostí ve smyslu § 127 odst. 1 o. s. ř. Je nutno zdůraznit, že hodnocení soudu nepodléhá odborné znalecké závěry ve smyslu jejich správnosti, neboť k tomu nemají soudci odborné znalosti nebo je nemají v takové míře, aby mohli toto přezkoumání zodpovědně učinit. Soud hodnotí pouze přesvědčivost znaleckého posudku co do jeho úplnosti ve vztahu k zadání, logické odůvodnění znaleckého nálezu a jeho soulad s ostatními provedenými důkazy.
17. Jelikož sporným bylo to, zda žalobce u žalované pracoval za podmínek, z nichž příslušná nemoc z povolání (syndrom karpálního tunelu) vzniká, bylo nezbytné znalecké posouzení znalcem z oboru zdravotnictví, odvětví hygiena práce. Soud prvního stupně ustanovil k vypracování znaleckého posudku znalecký ústav (Státní zdravotní ústav), který má oprávnění v příslušném oboru znalecké činnosti (zdravotnictví, hygiena práce). Odvolací soud se ztotožňuje s názorem soudu prvního stupně, že znalecký ústav přesvědčivě a vyčerpávajícím způsobem zdůvodnil svůj závěr, že syndrom karpálního tunelu nemůže být u žalobce uznán jako nemoc z povolání nebo ohrožení nemocí z povolání, protože žalobce u žalované nepracoval za podmínek, z nichž posuzovaná nemoc z povolání vzniká. Znalecký ústav se řádně vypořádal se všemi námitkami žalobce, včetně otázky, zda žalobce lze považovat za tzv. „vnímavého jedince“. Zástupce znaleckého ústavu MUDr. Michael Vít, Ph.D. ve své výpovědi logicky vysvětlil, že tato otázka je pro posouzení existence či neexistence nemoci z povolání nebo ohrožení nemocí z povolání bezvýznamná, protože i kdyby žalobce byl „vnímavým jedincem“, nezměnilo by to nic na skutečnosti, že u žalované nepracoval za podmínek, z nichž posuzovaná nemoc z povolání vzniká. Vypracování znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví neurologie by tedy bylo nadbytečné. Žalobce se sice nemohl z důvodu dočasné pracovní neschopnosti účastnit měření lokální svalové zátěže dne 31. 8. 2018, ovšem byl účasten šetření Krajské hygienické stanice Moravskoslezského kraje k ověření vzniku onemocnění pro účely posouzení nemoci z povolání (ohrožení nemocí z povolání) dne 16. 5. 2018, jehož výsledkem byl mj. podrobný popis jeho pracovní činnosti (časový snímek průměrné osmihodinové pracovní směny), s nímž vyslovil souhlas podpisem protokolu. Znalecký ústav přitom konstatoval, že předmětné měření lokální svalové zátěže na alternujících osobách bylo provedeno v souladu s tímto podrobným popisem práce. Neobstojí proto argumentace žalobce, že toto měření nebylo objektivní a že třeba jej provést znovu. V případě Státního zdravotního ústavu se jedná o renomovaný znalecký ústav, proto odvolací soud nemá ve shodě se soudem prvního stupně žádné pochybnosti o věcné správnosti znaleckého posudku. Soud prvního stupně proto nepochybil, když neprovedl jako nadbytečný žalobcem navrhovaný důkaz revizním znaleckým posudkem. Nadto soudní praxe se k revizním znaleckým posudkům uchyluje pouze v případě, že v dané věci existuje několik rozdílných znaleckých posudků, nebo v případě, kdy účastník řízení předloží k důkazu znalecký posudek vypracovaný znalcem mimo řízení, přičemž závěry tohoto znaleckého posudku jsou nesouladné se závěry znalce ustanoveného soudem. K takové situaci však v projednávané věci nedošlo.

18. S ohledem na výše uvedené odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný v souladu s ustanovením § 219 o. s. ř. potvrdil, včetně jeho nákladové části (výroků II a III), která odpovídá procesnímu výsledku sporu.
19. Výrok o náhradě nákladů odvolacího řízení je odůvodněn § 224 odst. 1 za použití § 142 odst. 1 o. s. ř. Žalovaná byla v odvolacím řízení zcela procesně úspěšná, proto má vůči žalobci právo na plnou náhradu nákladů řízení ve výši 6 897 Kč. Zmiňovaná částka představuje odměnu za dva úkony právní služby (sepis vyjádření k odvolání a účast u jednání dne 9. 11. 2021) po 2 500 Kč podle § 6 odst. 1, § 7, § 9 odst. 3 písm. a) a § 11 odst. 1 písm. g) a k) vyhlášky č. 177/1996 Sb., dva režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 4 citované vyhlášky a náhradu za ztrátu času v rozsahu jedné půlhodiny ve výši 100 Kč podle § 14 citované vyhlášky, tj. celkem 5 700 Kč. Tuto částku je třeba podle § 137 odst. 3 písm. a) o. s. ř. zvýšit o náhradu za 21% DPH ve výši 1 197 Kč, neboť zástupkyně žalované je plátcem daně z přidané hodnoty.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat dovolání, jestliže rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak, a to ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Okresního soudu v Karviné.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 9. listopadu 2021

Mgr. Tomáš Zubek v. r.
předseda senátu